

Sittis fågel: En berättelse från Gaza

En introduktion till Gaza för barn
En lektion av Donnie Rotkin och Jody Sokolower

Denna lektion har tagits fram av Donnie Rotkin och Jody Sokolower på Teach Palestine. Den är översatt från engelska av Charlotte Sjögren (CS Translations) på uppdrag av Bokförlaget Trinambai.

Lektionen svarar mot flera mål i den svenska läroplanen:

Kursplan i svenska åk 4–6

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.
- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. [...] Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Kursplan i samhällskunskap åk 4–6:

- Sociala skyddsnät för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället.
- Exempel på skilda ekonomiska och sociala villkor för barn, i Sverige och i olika delar av världen.
- De mänskliga rättigheterna och deras betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.
- Principen om likabehandling, inklusive skydd mot diskriminering.
- Aktuella samhällsfrågor och olika perspektiv på dessa.

Geografi åk 4–6:

- Några grundläggande orsaker till och konsekvenser av fattigdom och ohälsa, till exempel bristande tillgång till utbildning, hälsovård och vatten.
- Arbete för att förbättra människors levnadsvillkor, till exempel genom Förenta Nationerna (FN).

Sittis fågel kan beställas från förlagets webbutik (www.trinambai.se) eller från alla bokhandlare.

Sittis fågel: En berättelse från Gaza är en vackert illustrerad barnbok av Malak Mattar, som växte upp i Gaza och idag är konstnär med internationellt renommé. Boken är tankeväckande och hopp-
ingivande och ger en introduktion till dagens händelser i Gaza på ett sätt som är lämpligt för barn.
Lektionen är tänkt för mellanstadiet men kan anpassas för yngre eller äldre elever. (Tips: Om det
finns arabisktalande barn i klassen kan du använda [den här videon](#) där boken läses högt både på
engelska och arabiska. Själva berättelsen börjar efter cirka 9 minuter.) **I slutet av det här lektions-
materialet finns en PowerPoint som du kan använda i undervisningen om du vill. Där finns
också en länk till videon med boken.**

Innan du börjar är det bra att vara medveten om att det kan vara laddat för vissa elever att pra-
ta om Gaza. Det kan finnas många skäl till det, som familjeanknytningar i Palestina eller Israel,
demonstrationer eller samtal som pågår hemma. Eleverna kan också ha med sig våldsamma min-
nesbilder från medierna. Många palestinska, arabiska och muslimska barn och ungdomar känner
sig utpekade av det sätt som palestinier skildras i medierna. Ta hjälp av dina erfarenheter av att
diskutera andra svåra ämnen i klassen.

1. **Förklara för eleverna** vad som ska hända, till exempel: "Nu ska vi läsa en bok som kanske kan
väcka olika tankar och känslor. Kom ihåg att vi har en överenskommelse i klassen om att lyssna
på varandra med öppna hjärtan och sinnen." (Eller om ni har överenskommelser i klassen som
är formulerade på ett annat sätt. Påminn eleverna om andra intensiva diskussioner ni har haft,
om det är till hjälp.) "Jag vet att det här kan vara svårt för en del av er, men jag finns här för att
hjälpa till."
2. **Fråga eleverna om de har hört talas om att det pågår ett krig i Gaza, som är en del av
Palestina. Fråga: Har ni några frågor om det?**
3. **Visa eleverna kartor över regionen och över Palestina/Israel.** Om du har en vanlig världsk-
arta till hands kan du visa eleverna hur olika Palestina representeras på standardkartorna.
Säg till eleverna: "Boken som vi ska läsa heter *Sittis fågel: En berättelse från Gaza*. Den handlar
om Malak, som bor i Gaza. Det är en del av Palestina. Malak har själv skrivit berättelsen. Den
handlar om när hon var några år äldre än vad ni är nu."
4. **Fråga innan ni läser: "När ni känner er ledsna eller rädda, finns det något som får er att
må bättre då? När jag känner mig ledsen kan det ibland kännas bättre om jag ..."**
"Berätta om era förslag för kompiserna bredvid."
"Är det någon som vill berätta för klassen?"
5. Säg till eleverna: **"I den här berättelsen blir Malak rädd och ledsen, men hon hittar ett sätt
att må bättre. Nu ska vi se vad som händer.
Jag kommer att läsa hela berättelsen utan uppehåll. Ni kommer säkert att ha många
frågor och tankar under tiden, men var inte oroliga – när jag har läst färdigt ska vi läsa
boken en gång till, och då stannar vi upp och pratar om alla era frågor och tankar."**
6. **Läs (eller spela upp) hela
berättelsen från början
till slut.** Påminn eleverna
om att de ska få chansen att
ställa frågor och berätta vad
de tycker om några minuter.

7. **När du har läst berättelsen första gången kan du ställa några grundläggande frågor för att kontrollera att eleverna har förstått:**

- Varför blev Malak rädd?
- Varför kunde hon inte gå till skolan?
- Vad gjorde Malak som fick henne att må bättre?
- Vad hände med sittis hem?
- Varför kunde inte Malak vara med på den internationella utställningen med sina målningar?

8. **Därefter kan du läsa (eller spela upp) boken igen och stanna upp när eleverna har frågor eller tankar som de vill uttrycka. Kom ihåg att ta upp det här:**

- **Varför frågar Malak: "Sitti, bor vi också i en bur?"**

Som ni ser på kartan är Gaza en smal remsa palestinsk mark vid Medelhavet. Det är omgivet av stängsel och murar som Israel har byggt. Israel säger att man måste ha stängsel och murar för skydda sig. Israel kontrollerar alla portar (utom en som kontrolleras av Egypten). De har också fartyg på havet som kontrollerar vem som får komma in i eller lämna Gaza. Alla som bor i Gaza, även Malak och hennes familj, är alltså helt avskurna från resten av Palestina och resten av världen. Även innan det nuvarande kriget började hade människorna i Gaza svårt att få tag i rent vatten, böcker, mediciner och mat.

Alla de här stängslen och murarna och att man inte får åka därifrån – tror ni att det kan få sitti att känna sig som i en bur?

- **Vad är explosionerna för något?**

Explosionerna är bomber. Bomber är stora, kraftfulla sprängladdningar som låter väldigt högt och som förstör byggnader och dödar människor.

- **Varför kan inte Malak gå till skolan eller lämna huset på 50 dagar?**

Malak skrev *Sittis fågel* om sina upplevelser under 2014, när Israel bombade Gaza och sedan skickade dit soldater och stridsvagnar under en period på 50 dagar. Många palestinier blev dödade, bland annat 547 barn. Över 100 000 människor förlorade sina hem precis som sitti. Det var en hemsk tid, men inte lika illa som det kriget som pågår nu.

- **Varför kan inte Malak vara med på den internationella utställningen med sina målningar?**

Israel kontrollerar vilka som får lämna Gaza för att resa till ett annat land, och vilka som får komma till Gaza. De ville inte låta Malak åka iväg på utställningen. Om vi skulle vilja besöka Gaza nu för att prata med barnen där så skulle inte Israel släppa in oss.

- **Var är Malak nu?**

När Malak fick de bästa betygen av alla skolelever i Gaza och näst högst betyg i hela Palestina fick hon möjlighet att börja i skolan i Turkiet och resa till andra länder. Just nu studerar hon konst i London i England. Här finns en [artikel](#) om det.

Här en [video med Malak](#) där hon berättar om när hon skrev *Sittis fågel*.

• Vad händer i Gaza nu?

Just nu pågår det ett fruktansvärt krig i Gaza. Några palestinska krigare som var arga över hur Israel behandlar människorna i Gaza bröt sig igenom muren mot Israel och dödade många israeliska soldater och israeler som var på en musikfestival. De tog 220 israeler som gisslan och förde med sig dem tillbaka till Gaza för att kunna utväxla dem mot palestinska fångar i israeliska fängelser.

Det gjorde många människor i Israel väldigt arga och rädda. De säger att de måste försäkra sig om att inga palestinska krigare kan attackera Israel igen. Därför har de fällt massor med bomber som har förstört hälften av alla hus i Gaza, och många sjukhus och skolor. Fler än 11 000 människor har dödats. Det finns inget rent vatten längre, och väldigt lite mat. Människor över hela världen säger åt Israel att sluta kriga och öppna portarna och stängslen.

Alla behöver få känna sig trygga, eller hur? Hur ska människorna i Israel och i Gaza kunna bli trygga?

9. **Malak använder sig fortfarande av konst för att uttrycka sina känslor för Gaza. På hennes [Instagramkonto](#), finns bilder av henne själv och några av hennes målningar.**

”Nu har ni chansen att rita en teckning om boken eller någonting som den får er att tänka på. Om någon hellre vill skriva om boken så går det lika bra. Eller så kan ni göra både och.”

10. **Ge eleverna tillfälle att visa och berätta om vad de har ritat eller skrivit.**

Övriga resurser

På förlagets webb hittar du en powerpointpresentation som du kan använda under lektionen om du vill: www.trinambai.se/larrummet/.

Teach Palestine tillhandahåller fler pedagogiska resurser: www.teachpalestine.org/ (på engelska). Författaren Malak Mattar på Instagram: www.instagram.com/malakmattarart/.

